

Høring - fornyelse av studie- og emneporteføljen

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi

Innledning

Fakultetet vurderer at det er behov for en omstilling av UiT sin studieportefølje og stiller seg bak UiTs forslag om retningsvalg og endring til nye grunnmodeller. Fakultetet har imidlertid en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille i henhold til nye grunnmodeller ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. BFE har identifisert noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger som fakultetet anbefaler behandles grundigere før en omstilling vedtas og implementeres. Særlig vektlegges uklarheter rundt utslag i studentrekruttering, avklaringer i arbeidslivets kompetansebehov og ivaretagelse av studentenes læringsmiljø. Fakultetet mener at rammene i grunnmodellene må justeres for å gi mer fleksibilitet og mulighet til faglig spissing og fordypning.

BFEs institutter har utviklet sine emne- og studietilbudsporteføljer over tid for å ivareta sine faglige ansvarsområder, og i tråd med de styringssignaler som til enhver tid har vært gjeldende ved UiT inkludert flere fusjonsprosesser. Fakultetets studietilbud har ulike rekrutterings- og studentgrunnlag, og selv om hele vår portefølje rekrutterer godt er vår portefølje innen økonomiske og administrative fagfelt i en særstilling med totalt 3200 studenter som tilsvarer 25% av UiTs totale studentmasse og 40% av UiTs søkermasse av 1. prioritetsstudenter i 2023. Fakultetet ønsker å løfte fram i sitt høringssvar utfordringer omstillingsprosessen kan gi i ytterligere økning av studenter på fagfelt som allerede har nådd sin kapasitetsgrense. Instituttene har derfor noe ulike forutsetninger for en omstillingsprosess, med konsekvenser at noen deler av fakultetets portefølje vil måtte gjøre større endringer enn andre.

Omstilling av UiTs studieportefølje vil gi BFE mulighet til å oppnå en bedre balanse mellom fakultetets portefølje og forventet trangere økonomisituasjon, og samtidig gi rammevilkår som gjør at BFE kan ivareta alle våre samfunnsoppdrag ut fra et helhetssperspektiv. Herunder skjerpede målsetninger om økt eksternfinansiert aktivitet ved UiT og differensiering av denne ned på fakultets- og instituttnivå.

Omstilling til nye grunnmodeller har en geografisk- og campusdimensjon som særlig må ivaretas. Fakultetet har studietilbud tilknyttet fire campus, og UiT har varierende faglig aktivitet tilhørende campusene. BFE legger til grunn at UiT i omstilling av porteføljen utvikler sine studietilbudet ved alle campus, og at fagligmiljøene gis like mulighet til utvikling uavhengig av campustilhørighet. For å nå UiTs strategiske mål innen utdanning anbefaler BFE at campusenes særegenhet ivaretas.

Innledningsvis i høringssvaret beskrives fakultetets høringsprosess, fakultetsstyrets behandling og styringssignaler, dekanens overordnede vurdering, og tilbakemeldinger fra tillitsvalgte studenter og Studentutvalget ved BFE. Instituttene innspill er vedlagt fakultetets høringssvar, og gir en god oversikt og innsikt i ulike forutsetninger og vurderinger for hvert enkelt studietilbud.

Høringsprosess ved BFE

Fakultetet har hatt fokus på informasjon, forankring og medvirkning i høringsprosessen. I tillegg til fakultetets overordnede aktiviteter i henhold til tidslinje, nedsatte dekanen en prosjektgruppe med delegert ansvar for å drive og koordinere den fakultetsvise prosessen med prodekan utdanning som leder, nestlederne med ansvar for undervisning ved de tre instituttene, leder og nestleder for faggruppe utdanning i fakultetsadministrasjonen og sekretær fra dekanens stab. Prosjektgruppa har hatt løpende arbeidsmøter og rapportering til ledergruppa på fakultetet som har vært fungerende styringsgruppe.

Instituttene har gjennomført lokale høringsprosesser med fokus på informasjon og ansattes mulighet til å medvirke i høringen. Det er gjennomført fysiske høringsaktiviteter ved alle campuser i tillegg til digitale aktiviteter. Faggruppe utdanning i fakultetsadministrasjonen har gjennomført dialogmøter med tillitsvalgte studenter, og studentutvalget ved BFE har levert et eget høringssvar som er integrert i fakultetets felles høringsuttalelse. Faggruppe utdanning har også gitt innspill med fokus på studieadministrative støttesystemer.

Tidslinje for fakultetets høringsprosess

- 16. August: Fakultets- og instituttledelse deltar på informasjonsmøte med prorektor for utdanning
- 17. August: Intern høringsprosess behandles i utvidet ledermøte på BFE
- 22. August: Digitalt allmøte for alle ansatte ved fakultetet
- 23.-25. August: Instituttvise møter med alle gruppe- og programledere
- 28. August: Diskusjon og gruppearbeid på fakultetets ledersamling
- 14. September: Gjennomgang av foreløpige høringsinnspill i fakultetets ledergruppe
- 14. September: Styremøte ved BFE - Skriftlig orienteringssak supplert med muntlig oppsummering av foreløpige høringsinnspill
- 15. September: Digitalt allmøte for alle ansatte med gjennomgang av styresaker og foreløpig oppsummering av innspill og prosess omstilling av emne- og studieporteføljen
- 22. September. Intern høringsfrist for instituttene
- 25.-29. September: Dialog på tvers av institutter og fakulteter
- 4. Oktober: Revidert og endelig høringssvar legges frem for styret
- 11. Oktober: Styremøte ved BFE – Vedtakssak av fakultetets høringssvar

Fakultetsstyret ved BFE sine styringssignaler

Styret ved BFE har behandlet høringssvaret fra fakultetet i to omganger, i styremøte 14. september som orienteringssak med invitasjon til å fremme overordnede styringssignaler, og i ekstraordinært styremøte 11. oktober som vedtakssak av det endelige høringssvaret.

I styremøte 14. september fremkom følgende styringssignaler fra fakultetsstyret ved BFE; styret ser at det er noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger ved en så stor omstillingsprosess av emne- og studieporteføljen, men at det også gir rom for nye muligheter for utvikling av fakultetets portefølje.

Det er viktig at BFE ivaretar sitt ansvar for å utdanne kandidater med faglig tyngde og kvalitet også i fremtiden. Styret identifiserte risikoer knyttet til om det er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til hvordan omstillingsprosessen vil slå ut i studentrekruttering til en byggeklossmodell, og til om det er tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om en så stor dreining mot faglig bredde, på bekostning av faglig dybde i modellen, svarer til arbeidslivets faktiske behov i Nord-Norge. Det løftes også frem to momenter som de siste årene har vært jobbet mye med å styrke i høyere utdanning, studentenes utvikling av transversale ferdigheter og god arbeidslivsrelevans i studietilbudene, ikke er tilstrekkelig adressert i modellen som foreslås.

I mulighetsrommet som åpner seg ser styret at en omstilling til færre emner ved fakultetet kan gi mulighet for å utvikle høyere kvalitet i porteføljen med mer konsentrert ressursbruk. Omstillingen gir også fakultetet mulighet til å utvikle nye tilbud hvor fag kan gis i nye kontekster og bli tilgjengelig for nye målgrupper, og gis mer i samsvar med det fremtidsansvaret som pekes på som bakgrunn for omstillingen. Videre vises det til at fakultetet kan ha et konkurransefortrinn gjennom lang og bred erfaring i å gi tverrfaglige tilbud, og dermed også kjenner til utfordringene som ligger her, og til hvilke løsninger som må til for å gi slike tilbud av høy kvalitet.

Styret håper at omstilling av et så betydelig omfang vil gi organisatoriske endringer ved UiT innenfor administrative og økonomiske system, som støtter samarbeid på tvers i institusjonen for gode faglige synergier, og at mer samhandling på tvers av fagområder ved UiT kan gi bedre overordnet sammenheng mellom fagfelt. Fra studentrepresentantene sin side fremmes det som positivt med økt tilgang til flere emner og fagfelt, økt faglig og sosial kontakt med studenter fra andre fagområder, og at omstillingen kan føre til en kvalitetsheving i porteføljen. Styret ber om tydeligere mål og tidslinje fra UiT sentralt videre i omstillingsprosessen.

I ekstraordinært styremøte 11. oktober vedtok fakultetsstyret ved BFE:

«Fakultetsstyret godkjenner fakultetets høringssvar for fornyelse av studie- og emneporteføljen ved UiT med de endringer som framkom i møtet.»

Dekanens overordnede vurderinger

UiT og BFE står ovenfor store utfordringer som vanskelig kan løses uten at det gjøres omfattende grep. En omlegging til en modell slik det er beskrevet i høringsdokumentet er en stor mulighet for fakultetet til å gjøre endringer i vår emne- og programportefølje. Innenfor noen fagområder vil omleggingen sette oss bedre i stand til å kunne fylle vårt samfunnsoppdrag innenfor de rammene som UiT har gitt oss. På andre fagområder vil omleggingen lede til økt ressursbehov.

For at UiT som helhet, og vi som fakultet skal kunne ta ut de gevinstene som ligger i en slik radikal omlegging, er det svært viktig at så stor del av vår portefølje som mulig inngår i omleggingen. Det er mer eller mindre gitt at profesjonsutdanninger skjermes fra en omlegging, på samme måte som det er en forventning om at alle rene disiplinutdanninger skal inngå. Utfordringene ligger ikke i å identifisere de åpenbare kandidatene blant profesjons- og disiplinutdanningene som skal / ikke skal inngå, men å definere alle de programmene som allerede i dag er tverrfaglige og som befinner seg i en gråsoner midt imellom. Her er det viktig at fakultetet tenker langs to linjer samtidig: 1) Jo flere programmer som er med på omleggingen, jo bedre vil resultatet fra et UiT-perspektiv være, og jo større sannsynlighet vil det være for at en omlegging gjør UiT til et mer attraktivt sted å studere. 2) Også for de utdanningene der vi til slutt ender opp med å si at en omlegging ikke er tilrådelig, er det viktig at vi ser muligheten for å tilby valgemner som inngår i en fleksibel programportefølje der studenter kan velge inntil 60 ECTS valgemner. De alle fleste studietilbudene vi har på BFE vil utgjøre attraktive valgemner / emnepakker for programstudenter fra andre fakulteter. En omlegging involverer derfor alle, ikke bare de fagene / instituttene som legges om til en ny grunnleggende modell.

Et siste moment som er viktig, og der BFE har et særskilt ansvar på UiT, er å ivareta campus-strukturen. En omlegging til en ny modell vil kreve en stor grad av fleksibilisering og at vi endrer vårt syn på hva en campus-student er. Både innføring av en ny modell og en mer utstrakt bruk av strategier slik de er beskrevet i høringsdokumentet, gjør at vi i større grad enn i dag må se på løsninger der

studenter er tatt som studenter på UiT Norges arktiske universitet, og der en migrering mellom campus er mer sømløst og tilrettelagt enn i dag. Som fakultet er BFE til stede på alle fire campus, og har i denne sammenhengen et særskilt ansvar vi må ivareta på egne og fellesskapets vegne.

Studentenes tilbakemeldinger

Det er gjennomført møter med studentene på campus Tromsø og campus Harstad, med studenter tilhørende alle våre tre institutt. De fleste studieprogram på bachelor- og mastergradsnivå var representert på møtene. Studentene fikk presentert modellene for framtidig organisering av programmene, etterpå ble det gjennomført dialogmøter med utgangspunkt i høringsbrevets problemstillinger.

Studentene uttrykte stor skepsis til modellene som UiT foreslår. Spesielt var studentene skeptiske til om programmene vil få for lite dybde, med følgende spissformulering: «Alt for mye bredde, ikke nok høyde i gradene».

Om en går videre med modellen, var det klart at studentene ønsket valget til siste del av studiet (bachelorgraden). Som et positivt element ble det trukket fram at det siste året er hensiktsmessig som tid for utveksling.

Studentene som holder til på campus utenfor Tromsø, var klare på at når studentene har valgt program på en campus utenfor Tromsø, var det ikke aktuelt å bytte campus for å ta emnepakker ved andre campus, eller ta nettpakker. De ville ta alle deler av programmet der de var tatt opp. I tillegg var de opptatt av at de måtte få de samme mulighetene når det gjaldt fellesemner.

Når det gjelder fellesfag var studentene positiv til å få inn fellesemner som øker kompetansen innenfor emner som er basert på ferdigheter og kompetanse som kan brukes i deres faglige arbeid når de skal ut i jobb. Når det gjelder fellesemner var også studentene klare på at forslaget med 30 studiepoeng fellesemner er for mye, og det i for stor grad går utover den faglige dybden til programmene. I tillegg ble det påpekt at en ønsket en faglig relevans i fellesemnene.

Studentene ga mange innspill til relevante fellesemner eksempelvis; prosjektledelse, statistikk og coding, liv og karriere/jobbkompetanse, kreativitet og innovasjon, teknologi, klimavitenskap, introduksjon til 'ecology and sustainability', etisk ansvar, psykologi, juss og internasjonal juss, GIS, akademisk skriving (mindre fag bare ment for å gi litt erfaring), og fornybar energi.

Studentene var i utgangspunktet positiv til mastergradsmodellen med 60 studiepoeng (som en forskerlinje), men dette forutsatte at en i noen grad kunne fordype seg på bachelorgradsnivået. Ellers når det gjelder master gikk det klart frem at det i modellen med 30 studiepoengs mastergradsoppgave, var alt for mye fellesemner. Studentene mente det burde være maks 10 studiepoeng fellesemner på mastergraden uavhengig av om mastergraden er på 60 eller 30 studiepoeng. Studentene var også bekymret for å stille dårligere i konkurranse om en phd.

Studentenes erfaringer med næringslivet er at de ikke vil ansette studenter som har for mye bredde i graden sin. Deres erfaringer tilsa at næringslivet gjerne vil ha kandidater med mere «skills», men at en ved å ha for mye bredde opplevde en å bli utkonkurrert på arbeidsmarkedet.

Studentene gav klar tilbakemelding på at en endring hvor en fikk mindre spesialisering vil gjøre studier mindre attraktiv når en skal velge studiested. Dette gjelder spesielt de programmene på BFE fakultetet som allerede er tverrfaglig, men også innenfor for eksempel biologi, kom det frem at søkerne ville valgt andre studiesteder om muligheten for å fordype seg blir så begrenset som modellen skisserer. Spissformulert: «Ville blitt skremt av dette systemet når de sammenligner med hva de andre universitetene tilbyr».

Det ble også fremhevet at det er en stor fare for mye større frafall på studiene om en ikke kan bruke lengre tid på å få en fellesskapsfølelse og skape et godt studiemiljø. Studentene fryktet at denne strukturen vil gå utover det psykososiale miljøet og at en ville få utfordringer med å drive de faglige studentorganisasjonene med den modellen som skisseres. Studentene mente også at modellen i stor grad la opp til et løp som ikke hjelper til med å løse de utfordringene som er kommet frem i SHoT-undersøkelsen og studiebarometeret.

Studentene mente også at noen fagområder vil bli veldig populære når studenter fra hele universitetet skal velge emner utenfor sitt fagområde. Dette vil føre til at en vil kunne få svært store klasser innenfor de populære fagområdene, noe som igjen vil føre til hver student bare «blir en i massen». En vil dermed miste UiTs fordel med kort vei mellom student og faglærer.

Studentutvalget (SU) ved BFE har også levert et eget høringsinnspill til fakultetet.

SU uttrykker en kollektiv skepsis til forslaget om å endre måten utdanningsforløpene er strukturert på. De overordnede målene med å tilpasse seg langsiktige kompetansebehov og strammere budsjetter er forståelige, det er flere bekymringer som SU mener er viktige å adressere fra sitt studentperspektiv.

En hovedbekymring er at den foreslåtte byggeklossmodellen kan begrense studentenes muligheter for faglig fordypning. Med dette forslaget ser det ut til at studentene for eksempel ville ha mistet muligheten til å ta de mer arktiske rettede valgmennene, noe som universitetet som helhet vil ta skade av. For eksempel innenfor biologi, og dette bekymrer studentene sterkt. Spesielt på masternivå er de internasjonale søkertallene til biologi på UiT bemerkelsesverdig store. De tror at faglig fordypning er en viktig del av universitetsopplevelsen, som forbereder kandidatene til mer spesifikke karrieremuligheter.

SU er også skeptiske til kravet om å ta hele 60 studiepoeng valgfag fra andre studieprogrammer. Selv om fleksibilitet er viktig, må vi hindre at for mange fag blir for generelle. Det er viktig å sørge for at valgfagene som tilbys, er relevante og gir merverdi, slik at studentene ikke opplever det som en pålagt byrde i stedet for en mulighet til å utforske andre områder.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan den nye modellen vil påvirke studiemiljøet, er SU bekymret for at innføringen av valgfag i tredje og fjerde semester på bachelorgraden kan føre til at kulltilhørigheten forsvinner. Dette kan bety at den sterke samhørigheten og fellesskapsfølelsen som er utviklet sammen med medstudenter i løpet av de første to årene av studiene går tapt. Å opprettholde et positivt og støttende studiemiljø er avgjørende for studentenes trivsel og suksess.

Alt i alt forstår SU behovet for å tilpasse seg endringer, men uttrykker håp om at universitetet vil ta hensyn til studentenes bekymringer og forsikre om at deres utdannelsesopplevelser fortsatt vil bli

verdsatt og beskyttet. De håper at en eventuell endring i utdanningsmodellen vil bli nøye gjennomtenkt for å sikre at deres muligheter for faglig utforskning og faglig fordypning blir ivaretatt, samtidig som universitetets bredde og kvalitet opprettholdes. Samtidig oppfordrer de til en åpen dialog og tett samarbeid mellom universitetsledelsen, fakultetsledere og studentrepresentanter for å finne de beste løsningene som ivaretar både universitetets overordnede mål og studentenes behov.

Del 1: Skal UiT endre grunnmodell for utdanninger?

Fakultetet vurderer at det er behov for en omstilling av UiT sin studieportefølje og stiller seg bak UiTs forslag om retningsvalg og endring til nye grunnmodeller. BFE har identifisert noen risikoer, utfordringer og uavklarte problemstillinger knyttet til studentrekruttering og arbeidslivsrelevans som fakultetet mener bør behandles grundigere før en omstilling vedtas og implementeres. Særlig er det kommet innspill fra samtlige høringsaktiviteter at studentenes læringsmiljø må ivaretas i en omlegging. Fakultetet mener at rammene i grunnmodellene må justeres for å gi mer fleksibilitet og mulighet til faglig spissing og fordypning.

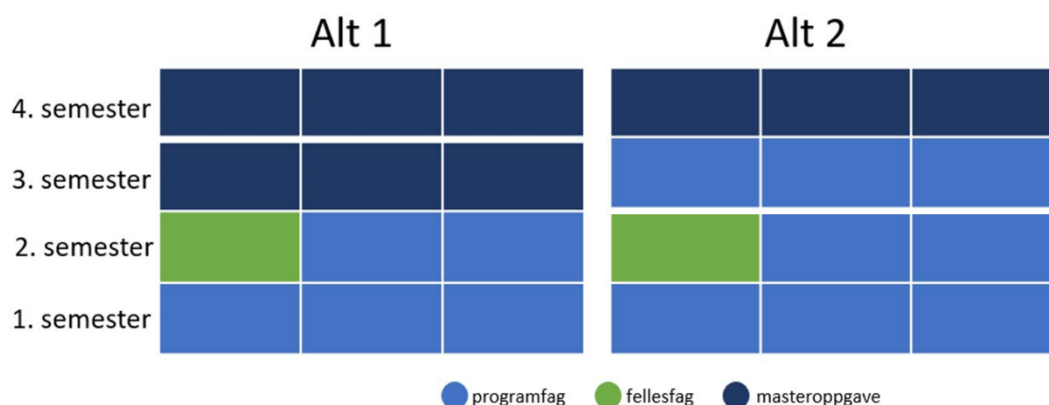
Det er i høringsinnspillene kommet forslag til justering av grunnmodellene både på rekkefølge og omfang av program – valg- og fellesfag. Innspillene er basert på utfordringer vi identifiserer opp mot ivaretagelse av studentenes faglige progresjon, spissing og fordypning i programfag, ivaretagelse av studentenes læringsmiljø, studentutveksling, og ivaretagelse og utvikling av utdanningstilbud av høy kvalitet ved alle campuser.

Overordnet anbefaler BFE at nye grunnmodeller ikke implementeres uten at rammene i disse justeres. Fakultetet anbefaler at følgende forslag tas til etterretning i videre arbeid med grunnmodellene for bachelor og master. Se figur 1 og figur 2 for fakultetets forslag til endrede grunnmodeller for bachelor og master.

- I grunnmodell for bachelor
  - Flytte semestrene med emnepakker valgfag fra 3. og 4. semester til 5. og 6. semester
  - Endring i omfang av programfag til innenfor et spenn av 100 - 110 studiepoeng
  - En reduksjon av omfang fellesfag til et spenn på 10 - 20 studiepoeng, hvorav 10 studiepoeng av disse er Ex.phil
  - Fellesfag må gis på en form som sikrer integrasjon og relevans for studentens programfag
- I grunnmodellene for master
  - Endring i portefølje programfag fra fagmiljø til et spenn på 70 - 120 studiepoeng (begge alternativ)
  - Fellesfag 3. semester benyttes til faglig fordypning. (Alternativ 2)
  - Åpne opp for fleksibel rekkefølge av semester 3 og 4, henholdsvis rekkefølge for fellesfag og masteroppgave (Alternativ 2)
- For alle grunnmodeller:
  - Allerede tverrfaglige tilbud i porteføljen for både bachelor og master må sikres tilstrekkelig faglig fordypning i programfag

Figur 1. BFEs forslag til endret grunnmodell bachelor med justerte rammer for omfang programfag, omfang av fellesfag, og endret plassering av valgfag og fellesfag. Valgfag er flyttet fra 3. og 4. semester til 5. og 6. semester. Fellesfag er redusert til maksimalt 20 studiepoeng og gis i 3. og 4. semester. Eksempel med program med 100 studiepoeng programfag og 20 studiepoeng fellesfag. Ved økning programfag til 110 studiepoeng reduseres fellesfag til kun 10 studiepoeng som gis enten i semester 3. eller 4.

Figur 2. BFEs forslag til endret grunnmodell master alternativ 1 og 2 med justerte rammer for omfang programfag og fellesfag for alternativ 2. Grunnmodell alternativ 2 er justert med økning i omfang programfag til 80 studiepoeng, og omfang av fellesfag reduseres til 10 studiepoeng lik alternativ 1. I tillegg anbefaler fakultetet fleksibilitet i rekkefølge på 3. og 4. semester alternativ 2 for å gi mulighet til utveksling i både vår- og høstsemester.

Fakultetet viser til vedlagte innspill fra instituttene for detaljerte begrunnelser per studietilbud.

Faglig fordypning og tverrfaglig studietilbud

BFE holder fast ved prinsipp at alle studietilbud skal gi faglig fordypning innen sitt programfag, og mener at den opprinnelige 50-50 % fordeling mellom programfag og andre fagfelt i grunnmodell bachelor er for skjev balanse med hensyn på å ivareta programfag og fordypning. Videre for foreslått grunnmodell master ser fakultetet at det er enda viktigere enn på bachelor å ivareta faglig spissing og fordypning mot kompetansebehovet i arbeids- og næringsliv, og at fordypning sees helhetlig med forskerutdanningene hvor kandidater skal kunne kvalifisere seg for PhD-stillinger nasjonalt og internasjonalt. UiT har en høy andel utenlandske søkere til utlyste PhD-stillinger, og det er ønskelig at

UiTs egne masterkandidater også for fremtiden skal være konkurransedyktige for forskerutdanning. Bredde i rekruttering til UiTs forskerutdanninger er viktig opp mot et mangfoldig avtakerfelt som inkluderer vitenskapelige stillinger og utvikling av norsk og nordisk fagspråk i forskning og utdanning i academia, administrative stillinger, og behov for generell kjennskap til norsk nærings- og samfunnsliv for et arbeidsliv både i og utenfor academia nasjonalt.

I rammene for programfag i grunnmodell for bachelor anbefaler fakultetet at omfang programfag endres til mer fleksibel ramme innenfor et spenn på 100 - 110 studiepoeng for å sikre tilstrekkelig faglig fordypning ut fra fagenes særegenhet. Totalomfanget av valgfag og fellesfag blir da blir noe redusert til spenn på 70 - 80 studiepoeng, hvorav det er fellesfag som reduserer sitt omfang. Se figur 1 for eksempel. Det kan være andre studietilbud ved UiT som vurderer 90 studiepoeng programfag og 30 studiepoeng fellesfag som hensiktsmessig, men BFE ønsker kun å benytte justerte rammer. I grunnmodell for master anbefales det tilsvarende fleksibilitet i ramme for portefølje av programfag fra fagmiljø til innenfor et spenn på 70 - 120 studiepoeng for å sikre fordypning i brede fagfelt. BFE ønsker å legge seg på øvre del av endret ramme. Det bør avklares for de studietilbudene hvor bacheloroppgave er relevant, om dette bør være tilbud gjennom en emnepakke på semester 5 eller 6 i justert modell, eller bør være del av programfag i semester 4.

For grunnmodell master alternativ 2 vurderes det som viktig å bevare muligheten til fordypning på masternivå ved at fellesfag 3. semester benyttes til faglig fordypning innen programfag. Et alternativ er at faglig fordypning i fellesfag kan gis av nærliggende fagfelt som komplementerer fordypning til programfaget, eller knyttet til overordnet fagfelt og benyttes på tvers i institusjonen (eksempelvis forsøksdyrlære og etikk, bærekraftig forvaltning, biostatistikk og studiedesign mm). Se figur 2. BFE har en rekke speilemner mellom master og phd-nivå som også påvirker fakultetets emneportefølje for master. Fakultetet mener at UiT fremdeles vil kunne ta ut gevinst i bedre ressursutnyttelse i sin totale emneportefølje, og samtidig sikre at våre kandidater har den faglige fordypningen som trengs.

De foreslåtte nye grunnmodellene representerer omstilling til flerfaglige studietilbud, hvor UiTs faglige bredde utnyttes bedre på tvers av institusjonen. Fakultetet ønsker å gjøre oppmerksom på at flerfaglighet og tverrfaglighet er to ulike oppbygninger av studietilbud. For tverrfaglige tilbud er integrasjon og progresjon mellom fagene sterkt vektlagte pedagogiske og didaktiske prinsipper. Hvis fakultetets tverrfaglige studietilbud skal omstilles til ny grunnmodell bachelor, vurderer fakultetet at tilbudene må bygges helt om på en slik måte at de fremstår flerfaglig og ikke tverrfaglig. Det vil være en ny type tilbud hvor integrasjonen mellom fagene, relevans og egenarten til tilbudene er borte. BFE har tverrfaglige studietilbud hvor ny grunnmodell med overgang til flerfaglighet i liten grad er kompatibel, og en omstilling derfor ikke anbefales. Det er også kommet innspill på at omstilling for tverrfaglige tilbud ikke anbefales på ut fra ivaretagelse av faglig dybde opp mot antall fag som er hensiktsmessig å integrere i en grad. Fakultetet ser behov for at omstillingen også gir rom for utvikling av de tverrfaglige studietilbudene.

Plassering og omfang av valgemner og fellesfag i grunnmodellene, og konsekvenser for studentutveksling

BFE mener at valgfag må flyttes fra 3. og 4. semester i forslag høringsdokument til 5. og 6. semester i grunnmodell for bachelor. Samtlige av interne høringsinnspill fra instituttene, studenter og studieadministrasjonen har gitt tilbakemelding på at dette er en nødvendig justering i grunnmodellen. Det vurderes som svært uheldig at studentene får ett års opphold fra eget programfag og eget studentkull allerede 2. studieår. Fordelene med en slik justering er at studentene har mulighet til å

bedre utvikle faglige progresjon og identitet innen eget programfag. Studentene vil også da ha muligheten til bedre å utvikle relasjoner innen eget kull og bygge sterkere psykososiale læringsmiljø. Fakultetet frykter at hvis modellen ikke korrigeres på dette området vil det føre til økt frafall. Ulempen med en slik justering er at fleksibiliteten til å bytte programfag i et bachelorløp da forsvinner ut av modellen. Fakultetet vektlegger i en slik avveining at studentenes læringsmiljø og faglig progresjon er viktigst å ivareta. Studenter som allerede har 30 eller 60 studiepoeng fra tidligere studier vil likevel innenfor en justert modell kunne søke innpass av disse som valgfag i større grad enn i dagens modell, og slik effektivisere studieløpene for denne studentgruppen og bedre ressursbruk av emneporteføljen ved UiT.

En annen utfordring i grunnmodellene er konsekvensene disse vil ha for studentutveksling. Gjensidige utvekslingsavtaler er en premiss for at våre studenter skal kunne reise på utveksling, og også en viktig premiss for EUGLOH samarbeidet. Utfordringene i grunnmodell bachelor hvis valgfag ligger i 3. eller 4. semester, og med ett fellesfag er i 1. semester, er at modellen ikke gir rom for kravene om 60 eller 90 studiepoeng programfag/fordypning ved utveksling, inkludert studieopphold ved UNIS. Det er også en utfordring i modellen å ivareta behovene til innreisende studenter som i stor grad ønsker mer avanserte emner på bachelornivå. Dette kan løses med å utvikle attraktive engelskspråklige emnepakker både innenfor og på tvers av fagfelt og fagmiljø ved UiT. I grunnmodell for master alternativ 2 anbefaler fakultetet at det åpnes opp for fleksibilitet semester 3 og 4, henholdsvis fellesfag og 30 studiepoengs masteroppgave, som øker mulighetene for utveksling for studentene til både vår- og høstsemester. Det er også kommet inn innspill at med økende trend av studenter som studerer ved siden av arbeid, vil kunne være behov for å bygge inn ytterligere fleksibilitet i progresjon i modell for master.

Fakultetet anbefaler en reduksjon av omfang fellesfag i grunnmodell bachelor til spenn på 10-20 studiepoeng, hvorav disse ved flytting av valgemenner til 5. og 6. semester nå blir på 3. og 4. semester. 10 studiepoeng av fellesfag anbefales benyttes til Ex.phil for alle studenter. Fellesfag 1. semester endres da til programfag ut fra behov om faglig fordypning og studentutveksling.

Studentenes valgfrihet og anbefalinger for valgfag og fellesfag

BFE mener at fagmiljøene i programfag bør kunne gi anbefalinger til studentene på emnepakker og valgfag. Studentene bør likevel stå fritt til å velge både i og utenfor disse anbefalingene, og at anbefalingene dermed kun er veiledende. En student vil da kunne bli anbefalt et begrenset antall valgfag eller emnepakker, eller anbefalinger om fritt å sette sammen disse basert på interesse.

Det er uavklart for fakultetet hvordan studentenes preferanser innen emnepakker og valgfag totalt vil slå ut på tvers av UiT. Handelshøgskolen har mye erfaring med at studenter ved andre studieprogram tar emner ved instituttet, enten som enkeltemner eller som valgfag i sine respektive studieprogram. Det forventes at denne trenden vil øke, og at fagområder med mange studenter kan oppleve en ytterligere økning i studentmassen. Det etterlyses mekanismer eller fleksibilitet på institusjonsnivå som ivaretar kapasitets- og ressursbehov knyttet til denne problemstillingen. Fakultetet kommenterer videre på denne problemstillingen i Del 3 av høringsvaret.

Porteføljeutvikling ved alle campuser

Fakultetet har ansvar for å utvikle studieporteføljen ved alle våre campuser. Endring til nye grunnmodeller forventes å slå ulikt ut på campusene, ut fra at UiT sin faglige aktivitet varierer lokalt.

Fakultetet ser at for porteføljen innen campustilbud vil det kunne oppstå utfordringer knyttet til studentenes tilgang på relevante emnepakker i valgfag og fellesfag ved egen campus. BFE har ikke studietilbud utenfor campus Tromsø som anbefales omstilles til nye grunnmodeller, men vil kunne bidra med emnepakker inn til porteføljen av valgfag fra alle fagmiljø uavhengig av arbeidssted. Emnepakker vil kunne være fysiske undervisningstilbud som tilbys på tvers av campus og fordre student- og/eller ansattemobilitet, eller fleksible tilbud som nett- samlings- eller hybride løsninger. Det er viktig at alle campusstudenter har mulighet til et godt faglig tilbud, mulighet til å ta del i et levende campusliv og i trygge læringsmiljø hvor de utvikler seg faglig og sosialt. Fakultetet anbefaler at campusdimensjonen for både faglig tilgang og studentenes velferd utredes grundigere før en omstilling implementeres, og at campusenes særegenhet legges vekt på i en slik utredning. For BFE er det viktig at fagmiljøene ved fakultetets campus gis like vilkår for videre utvikling ved UiT.

Fakultetet har fått tilbakemelding i høringsprosessen om bekymringer fra studenter tilhørende camperer utenfor campus Tromsø, angående om lokale tilbud vil forsvinne og at valgmulighetene reduseres til nettilbud eller sentraliserte tilbud ved campus Tromsø. Det etterspørres informasjon om hvilke veivalg UiT ser for denne problemstillingen, og at slik informasjon formidles til alle ansatte og studenter for å dempe uro. Tilbakemelding fra tillitsvalgte studenter er at det er viktig å ha tilgang på å gjennomføre hele sitt studieløp ved campus en tilhører. Samt at tilgang på fellesemner er like gode uavhengig av campustilhørighet.

Andre kommentarer til grunnmodellene:

De nye grunnmodellene vurderes i interne høringsrunde til å gi utfordringer opp mot studentenes faglige modning og progresjon i eget programfag, og i utvikling av transversale og annen ferdighetstrening. I dag ivaretas disse i større grad som helhetlige aspektene innenfor en programstruktur. I en overgang til nye grunnmodell vil det være krevende for studentene å se fagene i tilstrekkelig sammenheng, og å finne gode løsninger for å veilede og koordinere mellom ulike fagfelt på tvers av UiT. Fakultetets tidligere erfaringer i studietilbud med liknende strukturer som foreslått grunnmodell er at dette er krevende for både studenter og fagmiljø, og at disse har vært preget av høyt frafall. Fakultetet mener UiT bør være oppmerksom på kombinasjon av valgfag og fellesfag i forslag i høringsdokument vil kunne gi en overvekt av introduksjonsemner uten faglig progresjon og sammenheng. For emnepakker innen naturvitenskapelige fag påpekes det at forkunnskapsnivå og fordypning i opptakskrav må forvaltes.

I høringsprosessen er det kommet frem at det vil være mulig og ønskelig å gi tilbud innen valg- eller fellesfag også fra studietilbud som av ulike grunner må holdes utenfor grunnmodellene. Slike eksempler kan være fra både campustilbud som innen økonomi og administrasjon eller fra samlingsbaserte tilbud innen ledelse, profesjonsstudium akvamedisin med mer.

For enkelte deler av fakultetets portefølje innen økonomiske og administrative fag er sambruk av emner på tvers av studietilbud så utbredt, at en omstilling til grunnmodeller vurderes vil føre til økt ressursbruk totalt i egne fagmiljø. Eksempel på sambruk av store deler av emneporteføljen er mellom studietilbudene bachelor i økonomi og administrasjon og bachelor i ledelse, innovasjon og marked.

Studietilbud i BFE sin portefølje som ikke passer til nye grunnmodeller

Fakultetet har en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille i henhold til nye grunnmodeller ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. BFE kan ikke gjøre endringer til grunnmodeller

for studietilbud hvor det kan stilles tvil om UiT oppfyller nasjonale krav og retningslinjer. Fakultetet ønsker derfor å holde følgende studietilbud utenfor omstilling til nye grunnmodeller og heller benytte strategiene for disse:

- Bachelor i økonomi og administrasjon (campus og nettbaserte tilbud) - Nasjonale retningslinjer til sammensetning av innhold i grad
- Master i økonomi og administrasjon - Nasjonale retningslinjer til sammensetning av innhold i grad
- Master i revisjon og regnskap - Nasjonale krav til sammensetning av innhold hjemlet i lovverk knyttet til autorisasjon for revisorer
- Bachelor i ledelse, innovasjon og marked - Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag og andre studieprogram.
- Bachelor i samfunnsøkonomi med datavitenskap - Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag og andre studieprogram.
- Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap- Tverrfaglig studietilbud med høy grad av integrasjon mellom fag
- Integrert master i akvamedisin – Profesjonsstudium med krav til sammensetning av innhold i studietilbud i henhold til yrkestittel *Fiskehelsebiolog* og autorisasjonskrav for reseptrett
- Erfaringsbasert master i Ocean leadership - Samlingsbasert tilbud og redusert progresjon med hensyn på målgruppe
- Erfaringsbasert master i ledelse – Samlingsbasert tilbud med redusert progresjon med hensyn på målgruppe
- Erfaringsbasert master i Strategisk ledelse og økonomi – Samlingsbasert tilbud med redusert progresjon med hensyn på målgruppe

1a Er det særlige tilfeller hvor rammene på 90 studiepoeng programfag og 60 studiepoeng valgfag på bachelornivå bør kunne fravikes?

Viser til overordnet anbefalinger fra fakultetet om justering av rammene i grunnmodell bachelor til spenn på 100 - 110 studiepoeng. En justering vil gjøre det mulig for studietilbudene beskrevet under til å endre grunnmodell og samtidig ivareta fagenes særegenhet og profil knyttet til fagmiljøenes egne forskningsaktiviteter.

Bachelor og master i biologi ivaretar i dag både den disiplinfaglige bredden innen fagfeltet biologi og en tematisk og geografisk profil forankring i nord og Arktis. For å ivareta begge aspekter vurderes det som utfordrende å redusere andel programfag til innenfor ramme på 90 studiepoeng for bachelor, men overkommelig med noen justeringer som tillater 100 - 110 studiepoeng programfag. Ut fra behov om tilbud til innreisende studenter og mulighet til fordypning ønskes det å gis en tematisk engelskspråklig emnepakke innen arktisk og polar biologi. Sambruk av emner innenfor biologi med andre studietilbud, både som bruker og tilbyder av emner må avklares. Fagmiljøet vurderer at ca 30 studiepoeng programfag kan tilbys med forankring og delt undervisningsansvar fra andre bio- eller realfagsprogrammer. Fagmiljøet innenfor biologi disiplin fag må ivareta behovene til lektor i realfag trinn 8-13 hvor emner inngår som både fag 1 og 2, og per i dag gis innen en matrisemodell. Ved omstilling til ny grunnmodell er det viktig at lektorstudentene ivaretas og at det ikke bygges opp to parallelle tilbud til studenter på lektor- og disiplinprogram.

Bachelor i bioteknologi er per i dag delvis lik ny grunnmodell med stor grad av sambruk av emner på tvers av UiT. Forkunnskapskrav knyttet til realfag må ivaretas og administreres ved tilbud av emnepakker inn i en valgfagsportefølje.

1b Er det særlige tilfeller hvor rammene på inntil 70 studiepoeng programfag på masternivå bør kunne fravikes?

Vi viser til overordnet anbefalinger fra fakultetet om justering av rammene i grunnmodell master til spenn på 70 - 120 studiepoeng for å ivareta brede fagfelt og fagenes særegenhet, hvorav fakultetet ønsker å benytte seg av øvre del av spenn. Fellesfag reduseres til kun 10 studiepoeng i grunnmodell for både alternativ 1 og 2. Under disse forutsetninger kan følgende studietilbudene omstilles til ny grunnmodell.

Fakultetets engelskspråklige master i biologi har i dag 7 spesialiseringer som er tett knyttet til forskningsaktiviteten til fagmiljøet, og rekrutterer godt internasjonalt også etter innføring av skolepenger for studenter utenfor EU/EØS. Hvis dagens tematiske bredde og forskningsbaserte tilbud skal ivaretas som i dag, vurderes det som ikke gjennomførbart å redusere til innenfor en ramme på 70 studiepoeng programfag, men kan gjennomføres med en justering ned til 120 studiepoeng.

Master i ledelse, innovasjon og marked kan ikke omstille seg til ny grunnmodell (Alt 1 og Alt 2) slik den er presentert i rapport fra styringsgruppa og i høringsbrevet, men er mulig å ta del i omstilling ved endret modell utdypet av fakultetet i endrede rammer i grunnmodeller. Justering av programfag til 120 studiepoeng som tak i emneportefølje fra fagmiljøet og reduksjon av fellesfag til 10 studiepoeng er mulig å gjennomføre.

Master i samfunnsøkonomi kan ikke omstille seg til ny grunnmodell (Alt 1 og Alt 2) slik den er presentert rapport fra styringsgruppa og i høringsbrevet, men er mulig å ta del i omstilling ved endret modell utdypet av fakultetet i endrede rammer i grunnmodeller. Justering av programfag til 120 studiepoeng som tak i emneportefølje fra fagmiljøet og reduksjon av fellesfag til 10 studiepoeng er mulig å gjennomføre.

Master in marine biotechnology er i hovedsak strukturert i henhold til alternativ 1 ny grunnmodell for master og vil ikke kreve store endringer ved overgang til ny grunnmodell.

Master i fiskeri- og havbruksvitenskap er allerede bygget opp i henhold til nye grunnmodeller, og det vil ikke medføre store endringer ved en omstilling.

1c Er det noen fagområder hvor valg mellom to alternative masterfordypninger ikke vil være hensiktsmessig?

BFE ser mulighetene tilgang til to alternativer av masterfordypning gir, og mener at hovedregelen er at det tilbys to alternativer for våre mastertilbud. Innspill fra instituttene er varierende, og speiler til en viss grad fagets tradisjon. Det er allerede mulig å velge ulike størrelse på masteroppgaver ved flere av fakultetets mastertilbud, selv om det i stor grad er overvekt av valgpreferanse blant studentene på de ulike tilbudene (både mot 30- og mot 60- studiepoengsoppgaver). Fordelene fakultetet ser ved å tilby to varianter er å gi et mer arbeidslivsrettet tilbud ved 30 studiepoengsoppgave, og styrke rekruttering til forskerutdanningene våre ved å tilgjengeliggjøre større oppgaver på 60 studiepoeng. Det er noen aspekter som må ivaretas ved å innføre tilgang til de to alternative grunnmodellene for at dette skal gi

reell valgfrihet for studentene. De mest åpenbare er endring i hvilke oppgavetyper som tilbys og anbefales av fagmiljøene, og veiledningskapasiteten i et fagmiljø. Særlig gjelder dette studietilbud med høye studenttall hvor fagmiljøets samlede dimensjonering ikke er tilpasset økning i veiledning på større oppgaver. For fagfelt med forskningsbaserte og eksperimentelle oppgaver av et visst omfang vurderes 30- studiepoengsoppgaver som for små. Ved mastertilbud der det ansees som mest hensiktsmessig å hovedsakelig gi 30-studiepoengsoppgave, vurderes det som interessant å pilotere 60-poengsoppgaver som en “forskerlinje” og muligens øke rekruttering til forskerutdanninger for fagfelt med lav rekruttering.

1d Hvilke fellesemner bør prioriteres på bachelor- og masternivå, og hvordan bør det faglige ansvaret ivaretas i slike fellesemner?

Som vist til i fakultetets oversikt til justering av rammene i grunnmodellene anbefaler fakultetet at fellesfag reduseres i omfang, og at fellesfag må ha relevans for studentenes eget programfag. Fakultetet har bred erfaring med tverr- og flerfaglige studietilbud, og erfarer at det er krevende for studenter å selv integrere tilbud på ulike fagfelt, eller fra generiske tilbud, til eget programfag. Fakultetet mener relevans kan sikres ved tilpasninger i struktur og/eller innhold i fellesfag slik at de ikke blir for generiske.

Mulige strukturer som kan sikre relevans er at deler eller moduler av fellesfag gis som innføring til emnet til alle UiTs studenter, og at andre deler enten er tilpasset overordnet fagfelt, eksempelvis økonomi og administrasjon eller naturvitenskaplige fag, eller gis i lokal kontekst ved enhetene opp mot eget programfag. For slike strukturer må eierskap, organisering og arbeidsdeling avklares mellom enhetene. Andre strukturer kan være at studenter bygger opp sitt eget fellesfag, eksempelvis ved å velge 5 av 10 tilgjengelige 2-studiepoengsmoduler eksempelvis innen informasjonskompetanse og/eller transversale ferdigheter. Fellesemner av mindre omfang enn 10 studiepoeng etterspørres.

Det er enighet i innspill fra instituttene at Ex.phil ønskes som ett av fellesfagene, men med revidering som sikrer relevans og integrasjon mot studentenes programfag. Fakultetet ser ikke behov for at Ex.phil legges som fellesfag i 1. semester, ut fra at studentenes forutsetning for å integrere vitenskapsfilosofi med eget programfag vurderes som bedre senere i studieløpet. Ved justering av rekkefølge år 2 og 3 i grunnmodell bachelor vil Ex.phil tas i semester 3. eller 4. Det er ønskelig at Ex.phil blir tilgjengelig i både vår- og høstsemesteret. Andre tematiske fellesfag det er gitt innspill på er gjennomgående innen innovasjon og entreprenørskap, bærekraft, ferdighetstreninger definert innenfor transversale ferdigheter, informasjonskompetanse/digitalisering, samarbeid, prosjektledelse og andre ledelsesfag. Det bør vurderes hvilke typer fellesfag som fungerer best tidlig og senere i studieløp, og med hensyn på modning hva som passer best på bachelor- eller masternivå.

Studentene ønsker i sine innspill til innhold i fellesemner et tilbud som er faglig og tematisk bredere. Hvorav enkelte av de faglige ønskene vil forvente blir tilgjengelig gjennom emnepakker i valgfag (psykologi, jus, teknologi, statistikk og koding mm). Andre vil passe innen Ex.phil (etikk) eller innovasjons og entreprenørskapsemner (kreativitet og innovasjon), tilbud innen bærekraft (klimavitenskap, fornybar energi, økologi og bærekraft), eller knyttet til karriere/jobbkompetanse (prosjektledelse, GIS) og ferdighetstrening (akademisk skriving.)

Det er behov for avklaringer om støttefag som introduksjonsemner i kjemi og matematikk vil være del av fellesemner innen naturvitenskapelige fagfelt, eller del av programfag i grunnmodell for bachelor.

I grunnmodell master alternativ 2 anbefales det at 3. semester med fellesfag endres til faglig fordypning innen programfag. Eksempel på innspill på faglig fordypning innen fellesfag for biolog med høy faglig relevans er bærekraft og miljøforvaltning, forsøksdyrlære og etikk, biostatistikk og molekylære og analytiske metoder for miljøstudier.

Organisering av fellesfag må ivareta at studenter som har mye felt og toktundervisning, ofte konsentrert i april-mai og august-september, har like godt utbytte av disse som andre studentgrupper.

Fellesemner må ha en klar organisatorisk eier som forvalter disse, eksempelvis slik IFF forvalter Ex.phil i dag. Det er ulike modeller en kan se for seg for det faglige ansvaret, hvis faglig ansvar legges til ett fagmiljø er det en utfordring å ivareta relevansen for den enkeltes students fagfelt tilstrekkelig godt, og tilbudet kan bli for generisk til at studentene klarer å integrere det i kontekst av egen faglig utvikling. Ved fellesfag hvor fagmiljø tilhørende ulike enheter bidrar, kan dette kreve mer administrasjon å følge opp for å få til sømløse løsninger som krever god koordinasjon og utstrakt informasjonsflyt mellom enhetene. Dette vil kunne gjelde administrasjon knyttet til eksamensavvikling og arbeidskrav, timeplanlegging og innpasningssaker. Andre innspill har vært å spre ansvar for ulike fellesfag ut på fakultetene for distribuert eierskap. Enhetene som får ansvar for opprettelse og drift av fellesfag må ivaretas i ny budsjettmodell.

Del 2: Hvilke strategier bør prioriteres innenfor hvilke program og fagområder?

Som vist til i introduksjon og Del 1 i vårt høringssvar har BFE en betydelig andel studietilbud i sin portefølje som ikke er mulig eller hensiktsmessig å omstille ut fra nasjonale krav og retningslinjer til innhold, grad av tverrfaglighet, eller ut fra studietilbudenes målgruppe. Fakultetet mener at UiT ikke bør endre i studietilbud med nasjonale krav og retningslinjer hvis det kan stilles tvil om tilbudene oppfyller disse. Bruk av strategiene som beskrives i høringsdokumentet er velkjente og er benyttet aktivt i fakultetets forvaltning av egen portefølje. Fakultetet ønsker derfor å bruke strategiene videre for delene av vår portefølje som ikke er egnet til nye grunnmodeller, og der det fremdeles er et potensiale å hente ut ytterligere gevinster.

I innspill fra instituttene kommer det klart frem at det er ønskelig å fortsette å forsterke de strategiene som allerede er velfungerende, særlig når det gjelder matrise og arbeidsdeling på tvers av UiT. Og i de delene av porteføljen vår hvor dette har vært mindre velfungerende bør tidligere erfaringer vektlegges i videre utvikling, eksempelvis hvor arbeidsdeling/matrise har resultert i for generisk undervisning og manglende relevans opp mot programfag. På enkelte fagområder er strategiene allerede benyttet i en så stor grad i effektivisering av undervisningsressurser og sambruk, at det vurderes som lite å hente i ytterligere bruk av strategier. Her ønsker fakultetet å løfte frem Handelshøgskolens arbeid over tid med strategisk utvikling av porteføljen for økonomiske og administrative fag, hvor samtlige strategier er brukt for å effektivisere undervisningsressurser og samtidig utvikle studietilbudenes kvalitet. I utnyttelse av strategiene har Handelshøgskolen sambruk av emner mellom fleksible- og

campusprogram, på tvers av profesjons- og disiplinprogram, og ansatte og undervisningsressurser brukes på tvers av campustilhørighet. Biologi- og fiskerifagene har også utstrakt bruk av strategiene matrise og arbeidsdeling, men her er det i større grad på tvers av institutt og fakulteter.

1. Fagområder som egner seg for matrise-organisering

Fra BFE er det ønskelig å utvikle arbeidsdeling i matrise i de delene av biologi- bioteknologi og fiskerifag i porteføljen hvor dette er velfungerende i dag. Særlig gjelder dette ansvarsdeling av undervisning av introduksjonsemner innen naturvitenskaplige fag, som emner i matematikk, kjemi og biologi. Det er også erfaringer ved fakultetet fra økonomiske og administrative fag hvor bruk av matrise innen matematikk og statistikk ikke har vært vellykket, og for disse fagfeltene anbefales ikke bruk av matrise. Overordnet må matrisetilbudene som gis på tvers av UiT være tilstrekkelig tilpasset og ivareta relevans opp mot studentenes programfag.

Fagmiljø ved BFE kan være små, og en ytterligere smalere forskningsportefølje innen hvert fagfelt som konsekvens av færre stillinger etter omstillingen, vil gi et økende behov for velfungerende arbeidsdeling på tvers av UiT. BFE har erfaringer i dagens organisering at når fagmiljø har identifisert behov for og formidlet ønsker om konkrete faglige element fra andre fakultet (hele eller deler av emner), der det viser seg at det andre fakultetet ikke har kapasitet eller faglig interesse av å tilby det som etterspørres. Fakultetet ønsker å løfte frem denne problemstillingen slik at omstillingen kan bidra til utvikling av insentiver, faglig og administrative systemer for økt samarbeid og arbeidsdeling på tvers av institutt- og fakultetsgrenser. Omstillingen vil også utfordre UiT på organisatorisk tilhørighet til fagmiljø hvis arbeidsdeling og matrise skal implementeres i større grad.

Matriseorganisering gir også økt avstand fra fagmiljøets egen aktivitet og preferanser innen programfag. Forutsetning for at økt grad av matrise-organisering er at undervisningen er tilstrekkelig klientorientert og ivaretar forskjellige studentgrupper. En bekymring fra enkelte fagmiljø er at dagens tilbud som gis gjennom matrise endres på en slik måte at det endrer innhold i emner og får konsekvenser for studietilbud med nasjonalt krav og retningslinjer som er avhengig av tilbudene som eksempelvis støttefag. God kommunikasjon og avklaringer ved omlegging av dagens matrisetilbud mot alle brukergrupper er viktig.

Det er også kommet innspill på interesse og mulighet på å gi tilbud innen emnepakker valgfag og/eller fellesfag sammen med andre enheter på UiT som nevnt i Del 1. Utfordringer opp mot hvordan utvikle tilbud og undervisning som ivaretar relevans, forkunnskapsnivå og ivaretagelse av studie- og læringsmiljø for heterogene studentgrupper bør adresseres i støttetilbud i læringsdesign. Videre aktualiserer økt bruk av matrise og arbeidsdeling internt ved UiT spørsmål angående ledelse og eierskap til studietilbud. Begge disse problemstillingene kommenteres nærmere i del 3.

Fakultetet har sambruk av undervisningsressurser og emner på tvers av studietilbud i profesjons- og disiplinlag, både innen vår portefølje av økonomiske og administrative fag og innen fiskeri- og biologifag. Handelshøgskolen har i kartlegging funnet at det kun er fem emner (fordelt på to campus) som er unike for Bachelor i ledelse, innovasjon og marked, hvor resterende er sambruk av emneportefølje med Bachelor i økonomi og administrasjon. Det benyttes også matrise med sambruk av emner mellom profesjonstilbudet akvamedisin tilhørende NFH og AMB internt på BFE, men også på emner ved NT-fak og Helsefak. Sambruken er av en slik omfang at hvis emnene fra andre institutt

og fakultet tilhørende disiplinprogram omstilles til ny grunnmodell bachelor, og endrer sitt innhold, må det avklares at dette ikke påvirker de nasjonale kravene Akvamedisin må oppfylle for yrkestittel Fiskehelsebiolog og autorisasjon for reseptrett. Det er sambruk av emner på tvers av institutt og fakultetsgrenser også for disiplinarytilbudene i biologi og bioteknologi, og AMB gir innspill på at det kan gis 30 studiepoeng innen programfag inn i Bachelor biologi fra fagmiljø ved andre institutt. Emner gitt av fagmiljø ved AMB sambrukes mellom disiplinprogrammene i biologi og profesjonstilbud lektor i realfag trinn 8-13 for studenter som velger biologi som fag 1 eller 2. Tilbudet til lektorstudiet må ivaretas omstilling av disiplinarytilbud biologi til nye grunnmodeller.

Andre fag ved BFE som kan egne seg for matrise er ledelsesfag og tilbud innen programmering for praktiske empiriske problemstillinger som er tilpasset studenter uten realfaglig fordypning, begge ved Handelshøgskolen. Fakultetet ser også at det er hensiktsmessig at det gjøres vurderinger opp mot fagområdene juridiske fag og psykologi for arbeidsdeling innen matrise internt på UiT.

2. Hva kan gjøres for emneområder med lav rekruttering, små fagmiljø og/eller uforholdsmessig store driftskostnader

BFE har gjennomgående hatt dynamisk tilnærming til egen programportefølje og programutvikling, og har benyttet de årlige gjennomgangene av studieprogramporteføljen til en kritisk vurdering av de utdanninger som fakultetet skal tilby, med hensyn til kapasitet, rekruttering og fagmiljø. Program som har opplevd svikt i studentrekrutteringen er i flere tilfeller faset ut, og program blir revidert og oppdatert i samsvar med funn i evalueringer og undersøkelser.

Biologi-utdanninger med innslag av tokt, laboratorie- og feltvirksomhet vil nødvendigvis medføre spesifikke fagrelaterte kostnader. Fakultetet har en bevisst holdning til dette, og vurderer nøye kostnadene ved undervisningen opp mot studentenes faglige utbytte. For å beholde og ivareta våre naturlige fortrinn, er det viktig for universitetet å ivareta naturvitenskapelig utdanning rettet mot Arktis, med de kostnader som følger.

Når det gjelder programmene ved Handelshøgskolen er ikke utfordringen at de rekrutterer for få studenter. Den er heller motsatt. Ved campus Narvik planlegges et samarbeid mellom Handelshøgskolen og IVT for å se på mulighetene for å kombinere ingeniør- og økonomifag, hvor fakultetet tidligere har hatt utfordringer opp mot rekruttering.

3. Engelskspråklige studietilbud og konsekvenser av innføring av skolepenger

For engelskspråklige studietilbud ber rektor fakultetene vurdere hvilke konsekvenser innføringen av skolepenger har gitt for tilbudet og hvilke grep som bør tas for å sikre at studietilbudene er bærekraftig.

Effekten av å innføre skolepenger for studenter som kommer fra utenfor EU/EØS er begrenset ved BFE. Fakultetet har tre studieprogrammer som er engelskspråklige, og som dermed blir påvirket av innføringen av skolepenger. Dette er 'Experience-based master in ocean leadership', 'Master in marin bioteknologi' og 'Master in biology'.

I 2022 var det til sammen 5 studenter fra området utenfor EU/EØS, og etter innføringen er det fortsatt 5 studenter utenfor EU/EØS som har takket ja til studieplass og betalt studieavgiften. Ved en reduksjon i antall søkere fra utenfor EU/EØS har en fortsatt nok søkere til å kunne fylle studieplassene på disse programmene.

4.Vurderinger av strategiene sammenslåing, arbeidsdeling, og tilpasning for for økning i studenttall eller studiepoengproduksjon

Fakultetet har følgende vurderinger for øvrige strategier (for mer detaljerte beskrivelser se instituttens vedlagte høringsinnspill).

Sammenslåing

BFE har i løpende forvaltning av egen studieportefølje benyttet både sammenslåing og utvelgelse (nedlegging) av studietilbud. For Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap er det muligheter for effektivisering ved sammenslåing av emner eller åpne opp emner for flere studentgrupper på omfang 30 studiepoeng.

Arbeidsdeling

For Bachelor i fiskeri- og havbruksvitenskap er Nord universitet og NTNU campus Ålesund interessante samarbeidspartnere for strategi nasjonal arbeidsdeling. Dette fordrer at det sikres forutsigbarhet i faglig innhold over tid, og forpliktete avtaler og kapasitet i både infrastruktur og fagmiljø er tilstrekkelig for å ivareta økt studentmasse. Forkunnskapsnivå og krav til emner i sambruk må avklares og koordineres mellom institusjonene. Integrert master Akvamedisin har også vurdert strategi nasjonal arbeidsdeling opp mot UiB på fagområder som har vist seg å være utfordrende å rekruttere vitenskapelig ansatte til. Her er det avveininger opp mot fordeler og ulemper i å opprettholde et robust, sammensatt og lokalt forankret fagmiljø opp mot forskriftskrav, og mulighetene nasjonal arbeidsdeling gir. Utfordringer for økt arbeidsdeling innen akvamedisin er omfanget av laboratorie- og feltundervisning som krever fysisk tilstedeværelse er svært høyt, og som krever økt grad av tilrettelegging for studentmobilitet mellom institusjonene. Eier- og ansvarsforhold til sambruk må også tydelig avklares mellom institusjonene.

Tilpasning og fleksibilisering

BFE har utviklet porteføljen over tid til også ivareta behovet for fleksible studieløp. Disse inkluderer rene nettbaserte årsstudier og bachelor innen økonomi og administrasjon, samlingsbaserte erfaringsbaserte tilbud innen master ledelse til ulike målgrupper (både ved Handelshøgskolen og NFH), sambruk av nettbasert emneportefølje på tvers av nett- og campustilbud ved Handelshøgskolen (eksempelvis innen emneportefølje i regnskapsfører).

Det vurderes at det er ytterligere potensiale for fleksibilisering i fakultetets portefølje innen EVU-tilbud ved fagmiljø for samfunnsøkonomi med datavitenskap ved Handelshøgskolen. Det vurderes også potensiale å fleksibilisere studieløpet i Master i fiskeri- og havbruksvitenskap opp mot økt etterspørsel fra studenter som ønsker å kombinere studier og jobb.

Økning i studenttall eller studiepoengproduksjon

Fakultetets tilbud innen økonomiske og administrative fag vurderes som størst potensiale til å øke studenttall og studiepoengproduksjon. Handelshøgskolen som forvalter denne delen av UiTs portefølje har potensiale i økt produksjon, men vurderes ut fra faglig kapasitet til i svært begrenset grad kunne utnytte dette potensiale uten betydelige tilføre ressurser og endring av læringsdesign tilpasset enda større studentgrupper enn det vi har i dag per emne. Fakultetet og instituttet selv vurderer at dagens studenttall ved Handelshøgskolen på 3200 studenter utfordrer alle deler av studentoppfølging, fra fagmiljøets dimensjonering og undervisningskapasitet, til sensuravvikling, romkapasitet og studentoppfølging i administrativ linje.

Innen fakultetets portefølje i fiskeri- og biologifag er det noe mindre potensiale for økning i studenttall, både ut fra begrensninger i infrastruktur tilknyttet laboratorie- felt- og toktundervisning, og mindre rekrutteringsgrunnlag for studietilbud med krav om realfagsfordypning. Fakultetet er likevel åpen for å fleksibilisere emnepakker innen disse fagfeltene for å øke studenttall og studiepoengproduksjon.

Del 3: Gjennomgående endringer og anbefalinger

I denne delen ønsker fakultetet kort å løfte frem øvrige forhold som må ivaretas i en omstillingsprosess. De største utfordringene som vi ser må løses er ivaretagelse av:

- Studentenes læringsmiljø, og faglige og sosiale tilhørighet
- Kvalitetssikring, utvikling, helhet og eierskap i studietilbud
- Konsekvenser for studentrekruttering og arbeidslivsrelevans
- Studieadministrative utfordringer
- Begrensende infrastruktur og kapasitet
- Utdanningsfaglig kompetanseutvikling, støttestrukturer og læringsdesign
- Implementeringsfase
- Semesterorganisering

Studentenes læringsmiljø, og faglige og sosiale tilhørighet

Det viktigste aspektet fakultetet ønsker å løfte frem av øvrige forhold i omstillingsprosessen er ivaretagelse av studentenes faglige progresjon, utvikling av faglig identitet og tilhørighet, og tilrettelegging for trygge læringsmiljø og sosial tilhørighet. Ved omlegging til nye grunnmodeller må organisering i og rundt studietilbud legges til rette for at studenter har mulighet til å utvikle seg, og skape gode og trygge faglige og sosiale tilhørigheter til andre. Dette gjelder særlig forslag til ny grunnmodell bachelor, men også fagområder som vurderes vil kunne få et svært høyt studenttall. Når det gjelder studentenes psykososiale læringsmiljø har samtlige av høringsinnspillet løftet frem ansvaret UiT har for læringsmiljø, og at omstilling av emne- og studieporteføljen ikke kan gå på bekostning av ivaretagelse av studentenes helse og trivsel. Kunnskap på dette området gjør at fakultetet frykter negative konsekvenser for studentvelferd og økt frafall.

For å bygge gode studentmiljø og et levende studentdemokrati rekrutteres studenter til ulike roller ved siden av egne studier, både i studentenes egen regi i linjeforeninger og valg av kulltillitsvalgt og i institutt og fakultetsregi til studentassistenter, faddere, mentorer og ulike adhoc-komiteer, utvalg og styrer. Disse studentene rekrutteres oftest fra år 2 eller 3 i studieløp på bachelor. Det er bekymring

rundt utvikling og vedlikehold av sosial tilhørighet innenfor kull og studieprogram ved lang periode med opphold midt i bachelor. Valgfag og fellesfag med høyt studenttall kan utfordre studentenes utvikling av faglige og sosiale relasjoner i studentkullene. Fakultetet erfarer at det allerede er utfordrende å rekruttere kulltillitsvalgte på store program og på nettstudier.

BFE anbefaler at UiT benytter seg av kunnskapsgrunnlag fra ulike studentundersøkelser som blant annet SHoT med tilleggsundersøkelser, Studiebarometeret, og deltakelse i *Nasjonalt kompetansenettverk for studenters suksess i høyere utdanning (NFYE)* i en omstillingsprosess.

Kvalitetssikring, utvikling, helhet og eierskap i studietilbud

Kvalitetsreformen innenfor høyere utdanning, med innføringen av nye bachelor og mastergrader, vektla etablering av enhetlige og faglig integrerte program. Senere har vi utviklet læringsutbyttebeskrivelser for emner og program, slik at søkerne vet hva de skal ha av kunnskaper, kompetanse og ferdigheter etter fullført utdanningsløp. Den foreslåtte byggeklossmodellen kan føre til oppløsning av den stramme program-strukturen vi har, med noen konsekvenser som må adresseres.

Den foreslåtte byggeklossmodellen endrer programorganiseringen slik vi har hatt som prinsipp ved UiT de siste 20 år. Overordnet har programmet tilhørt ett fagmiljø, hatt en studieprogramledelse, og studentene har tilhørt ett slik organisert studieprogram gjennom sin studietid. Ansvar for faglig utvikling og faglig eierskap har derved hatt en klar forankring.

I dagens programstruktur og kvalitetssystem med tydelige definerte roller, særlig studieprogramleders rolle, er ansvar for helhetlig kvalitet definert. Ved en omstilling til grunnmodeller hvor studentene på bachelor tar 50% av studiet utenfor fagmiljøet til programfaget, slik anbefaling fra styringsgruppe skisserer, utfordrer det og begrenser det hvordan studieprogramlederne kan utøve sin rolle når rammene rundt valgfag og fellesfag forvaltes utenfor faglig linje og enhet de selv tilhører. Studietilbud skal også oppfylle krav til læringsutbyttebeskrivelser i henhold til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og innspill fra fagmiljøene uttrykker bekymring hvordan dette skal ivaretas hensiktsmessig innen ny modell og mer sambruk av emner på tvers av UiT. Et annet aspekt er hvordan og om fagmiljø tilhørende programfag kan ivareta behov for utvikling i andre deler av porteføljen ved UiT som er viktig for tilbudenes utvikling. Fagmiljøets eierskap til studietilbud innen eget programfag må ivaretas og ikke fragmenteres, hvor fakultetet har erfaringer på utfordringer blant annet opp mot lektor realfag trinn 8-13.

Fakultetet ønsker å peke på at uavhengig av hvordan UiT velger å organisere sin emne- og studieportefølje er det viktig at studentene fra sitt perspektiv opplever at studietilbudene gir en faglig, sosial og organisatorisk helhet. Samt at UiT utvikler sitt kvalitetssystem slik at det ivaretar rollefordelinger i en omstilt portefølje.

Vi ser imidlertid potensiale for nye faglige synergier ved at fagmiljø kommer i nye eller tettere kontakt på tvers av UiT.

Konsekvenser for studentrekruttering og arbeidslivsrelevans

Fakultetet ønsker å uttrykke sin bekymring for at det ikke er klart fremlagt eller vektlagt i arbeidet med omstillingsprosessen hvordan omstilling til faglige bredere studietilbud på bekostning av faglig

spissing og dybde vil slå ut både når det gjelder studentrekruttering og arbeidslivsrelevans. Fakultetet anbefaler UiT å samle og eventuelt supplere tilgjengelig kunnskapsgrunnlag på disse to områdene for å sikre at en omstilling ikke får negative konsekvenser som det kunne og burde vært tatt høyde for i forkant. Det er kommet innspill på usikkerhet på hvordan UiT sine studietilbud vil konkurrere med andre nasjonale institusjoner i søkeres preferanser hvis UiT skiller seg fra det som kan fremstå som mer velkjente, tryggere, og veletablerte faglige normer for programstrukturer. Søkere må også være ivare tatt opp mot studentmobilitet mellom institusjoner, eksempelvis ved bytte av institusjon mellom bachelor og master, slik at de konkurrerer om studieplasser på lik linje med studenter fra andre institusjoner.

Studentene er veldig tydelig i sin tilbakemelding på at omstillingen slik den fremstår gir utrygghet i om de ville valgt UiT som studieinstitusjon ved en omstilt portefølje. De uttrykker klare bekymringer for reduserte muligheter til faglig fordypning og spissing. Studentene gir også tilbakemeldinger på at de er utrygge på om kompetansen de ville fått i omstilte grunnmodeller ville gitt et utdanningsløp som etterspørres og er konkurransedyktig i arbeidslivet.

Innspill fra instituttene løfter frem at dagens portefølje er utviklet over tid til å svare ut arbeidslivets behov, og kjenner seg ikke igjen i at det er flerfaglig kompetanse som etterspørres, men riktig kompetanse på ferdigheter, fagsammensetning og fordypning.

Studieadministrative utfordringer

Effektiv forvaltning og administrasjon av våre utdanninger forutsetter velutviklede studieadministrative system og kompetente ansatte. Den foreslåtte byggeklossmodellen vil nødvendigvis medføre nye og endrede oppgaver innenfor studieadministrasjon. Økt kompleksitet og større omfang innenfor flere felt som berører timeplanlegging, rombooking, eksamensavvikling (spesielt hvis sekvensiell semesterorganisering innføres samlet eller for deler av program), et økt antall innpassingssaker for valgfag og fellesfag og behov for avklaringer på hvor ansvar for faglig vurdering av innpassing skal ligge, veiledning og administrasjon rundt bytte av programfag i studieløp, og forventet økt pågang av studenter som tar doble grader.

Forslagene i modellene er ikke klare på hvem sitt ansvar det skal være å sikre at studentene får en hensiktsmessig sammensetning av sine grader, og foretar relevante fagvalg og kombinasjoner av emner. Skal slike avgjørelser overlates fullt ut til studentene, eller programansvarlige pålegges et ansvar. Fakultetet mener at studentene må sikres god og hensiktsmessig veiledning i valg, herunder også hvilke konsekvenser dette gir for kompetanse etter endt studie. For at studentene skal kunne gjøre gode individuelle valg må ansatte som skal gi slik veiledning ha god kunnskap og oversikt over hvilke og hva de ulike tilbudene består av på tvers av UiTs portefølje av valg- og fellesfag. Veiledning må organiseres og opplæring må gis til ansatte som skal ha ansvar for dette slik at studentene får tilgang til veiledning av høy kvalitet. Fakultetet ser behov for utvikling av felles system og rutiner for å veilede og fagmiljøers anbefaling av studentenes valg gjennom utdanningsløpet.

Uavklarte spørsmål i omstillingen fra et studieadministrativt perspektiv er; hvordan skal vi håndtere ønskene om skifte av program etter første studieår i ny modell, og må det opprettes et internt opptakskontor for å ta seg av oppgaven? Likeledes hvordan adgangen til populære valgfagspakker skal administreres. Byggeklossmodellen kan bli en 'bakdør' for å komme inn på program med høye opptakskrav.

Systemutvikling vil bli viktig hvis bedre ressursutnyttelse på faglig side ikke skal motvirkes av økt studieadministrasjon.

Begrensende infrastruktur og kapasitet

En del av fakultetets nåværende portefølje består av studietilbud som krever infrastruktur i form av laboratorie-, felt- og toktundervisning. Disse studietilbudene har en begrensning i kapasitet og kostnader til fritt kunne bli tilbudt til nye studentgrupper innen grunnmodellene. For de fleste type tilbud vil det være behov for enten å holdes utenfor felles valgfag-portefølje eller ha sterk grad av adgangsregulering. For enkelte tilbud med ledig kapasitet kan det tilbys emnepakker forutsatt at forkunnskapsnivå er tilstrekkelig.

En økning av større studentgrupper på enkelte fagfelt fra dagens nivå vil kunne være krevende ressursmessig både faglig og administrativt. På emner innen økonomi og administrasjon som allerede i dag har høye studenttall, må det tilføres ressurser for økt dimensjonering av fagmiljø for å håndtere ytterligere økning i undervisning, studentoppfølging, sensurarbeid mm. Dette er emner som allerede benyttes av flere studietilbud og faglig dimensjonering ikke vurderes tilstrekkelig for å håndtere ytterligere økning uten tiltak. Det er forventet at det er denne type valgemner som vil bli populære emnepakker i valgfag for studenter fra andre studietilbud på tvers av UiT. Hvis ressursbehovet ikke løses, må det for slike tilbud sterkt vurderes ulike former for adgangsregulering. På administrativ side etterspørres det hvordan UiT sin romkapasitet er tilrettelagt for emner med svært høye studenttall. Dette gjelder både emner som vil ha høye studenttall fra programfag med ytterligere tilfang av studenter som velger disse som valgfag, samt fellesfag som brukes på tvers av UiT. For denne type emner vil begrensninger i UiTs romkapasitet gjøre det utfordrende med timeplanlegging og rombooking. Slike praktiske utfordringer vil kunne løses med endring i læringsdesign og organisering av undervisningen i mindre grupper, men fakultetet mener at valg av læringsdesign og organisering som hovedprinsipp bør gjøres med studentenes læring som utgangspunkt.

Utdanningsfaglige kompetanseutvikling, støttestrukturer og læringsdesign

BFE vurderer at det i omstilling av emne- og studieporteføljen vil være behov for gode støttestrukturer og kompetanseheving både pedagogisk og didaktisk. Dette sees ut fra kompetanse på undervisning- og emneutvikling av større, og dels svært store, og mer heterogene studentgrupper opp mot forkunnskapsnivå. Det utfordrer også hvordan en skal sørge for progresjon i transversal ferdighetstrening når store deler av studieløpene gis av urelaterte emnepakker valgfag og fellesfag opp mot studentenes programfag. Høyere utdanning skal være forskningsbasert og omstillingen vil kunne gi økt avstand mellom fagmiljøets egne forsknings- og undervisningsfelt.

Fakultetet ser at det trengs å utvikles gode støttestrukturer rundt kompetanseheving og læringsdesign i omstilling av porteføljen. Vi mener det bør gis spisset opplæring opp mot konkrete utfordringer omstillingen gir, inkludert utfordringene i avsnitt ovenfor til endring i studentmasse og størrelse, samarbeid og kommunikasjon på tvers i organisasjonen, og andre praktiske løsninger, samt hvordan utvikle læringsutbyttebeskrivelser for flerfaglige tilbud. Fakultetet ser at det vil bli et stort trykk på enheter som Result og ITA, og anbefaler at rettet tilbud opp mot studieprogramlederes behov kan være en løsning som fungerer både opp mot behov og kapasitet.

Implementeringsfase

Overordnet ser fakultetet behovet for godt forankrede prosesser og kommunikasjon før en implementeringsfase starter. Fagmiljøene trenger tilstrekkelig tilgang på både tid og ressurser, og må ha et eierskap i en omstilling som vil bli krevende og fordre mye koordinering innad i organisasjonen.

Samtidig med en planlagt omlegging av programporteføljen, står vi overfor økte krav til ekstern finansiering: 25% er målet for UiT samlet, som betyr ytterligere krav til de institutt og fagmiljø som har potensiale til høyere grad av eksternfinansiering. Disse to svært krevende målsettinger sammenfaller i tid, og kan ikke sees uavhengig av hverandre. Det må holdes en god dialog mellom alle nivå i organisasjonen, slik at oppfølgingen av disse to bestillingene kan harmoniseres så godt som mulig.

De vitenskapelig ansatte må få bruke sin arbeidstid til faglig formidling og utvikling, og vi må unngå å etablere modeller for organisering av studietilbud som stiller større krav til intern administrering. En bekymring for en slik utvikling har framkommet i vår interne høring.

Semesterorganisering

Høringsbrevet ber eksplisitt om tilbakemelding på mulige semesterorganiseringer. BFE mener at hovedregel for semesterorganisering bør være parallell emnestruktur. Dette ut fra kunnskap om studentenes læringsprosess og modning i fag, og ut fra studietilbud hvor målgruppen har behov for fleksibilitet i progresjon, og i når og hvor studentene studerer. En sekvensiell organisering reduserer fleksibilitet i progresjon og gjør studentene mer sårbare i studiesituasjonen. Ved eksempelvis høyt sykefravær eller annet fravær i perioder, vil det føre til at det blir vanskelig å hente seg inn senere og få gjennomført emnet. Tilbakemeldinger fra studieadministrasjonen er at timeplanarbeid særlig på bachelor vil bli ytterligere komplisert ved sekvensiell organisering når et emne er del av programfag i flere tilbud, og i tillegg skal fungere som valgfag for andre tilbud. I tillegg ser en utfordringer knyttet til eksamensavvikling, med ressurskrevende eksamensperioder tre ganger i løpet av semesteret, og i like stor grad hvis avviklingen utsettes i tid til en felles periode i slutten av semesteret. Det kan i enkelte tilfeller være behov for bruk av sekvensiell emnestruktur av logistiske eller strategiske grunner, men fakultetet ser få fordeler med en slik overordnet emnestruktur når studentenes læring og studiesituasjon vektlegges.

Tabell 1. Oversikt over BFEs program

Studieprogram	Bør studietilbudet benytte byggeklossmodell, samt evt tilpasninger av modellen for programmet	Strategier og andre planer for programmet	Merknader
B-BIO Biologi - bachelor	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 90stp. Ber om å få tilby 110stp programfag ved AMB. Emnepakker tilbys i 5. og 6. semester. AMB tilbyr tre emnepakker. Det bør tilbys 20stp fellesfag og ikke 30	Tredje emnepakke på engelsk og tilpasset utvekslings- og programfagsstudenter. Fellesfag tilbyd i 3. og 4. semester. Ca 30stp programfag kan gis i samhandling med andre studieprogram med forankring på andre institutt. Lektorutdanningen må varetas og inkluderes i arbeidet med ny studiemodell.	Med disse tilpasningene kan AMB redusere sin portefølje i ba-programmet fra 195 til 110stp. Det er viktig å presisere at ba biologi allerede ble 'slanket' i forrige revisjon (2017). Gjenstående foreslått studietilbud vurderes som et absolutt minimum for å kunne ivareta AMB sine strategiske forpliktelser til UiT og BFE samt vårt samfunnsoppdrag.
B-BIOTEK Bioteknologi - bachelor	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 90stp. Ber om å få tilby 100-110stp programfag (ikke nødvendigvis NFH men inkluderer forkunnskapskrav i matematikk og kjemi i programfag. Emnepakker tilbys i 5. og 6. semester.	Oppbyggingen av programmer i dag er delvis lik en byggeklossoppbygging med stort bruk av emner fra andre fakulteter og undervisning i emner der studenter fra andre programmer deltar. En skikkelig utfordring med innføring av byggeklossmodellen blir hvor programmet skal forholde seg til dagens forkunnskapskrav.	
B-FISK Fiskeri- og havbruksvitenskap - bachelor	Nei	Programmet, som har gode søkertall, er nylig revidert og utformet etter forskningsbaserte	Vi har forståelse for at UiT/BFE må effektivisere driften, men anbefaler at

		<p>prinsipper og i nært samarbeid med næringen. FHV er allerede en byggeklossmodell, med tverrfaglig integrasjon mellom fagene som gjør at en full åpning med mulighet for emnepakker utenfra ikke vil gi et tilsvarende tilbud. Dette vil bidra til økt flerfaglighet (dvs flere fag kan inngå), men redusere tverrfagligheten.</p>	<p>ytterligere grep for ba-grad i FHV tas gjennom bruk av de ulike strategiene hvilken vill være mer sentrale før att oppnå effektivisering på dette studieprogram.</p>
<p>B-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - bachelor</p>	<p>Nei</p>	<p>Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer.</p> <p>Arbeidsdeling, tilpasning, sammenslåing</p> <p>Stor integrasjon med bachelor øk/adm</p> <p>Intern konsistens</p>	<p>Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet, både internt i programmet og ved at det hentes emner fra andre program på Handelshøgskolen. Nye byggeklosser av emner vil utvanne et allerede tverrfaglig program Flercampus-samordning. Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag</p>
<p>B-ØKADM Økonomi og administrasjon - bachelor</p>	<p>Nei</p>	<p>Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne og andre programmer.</p>	<p>Benytter allerede prinsippet om tverrfaglighet</p> <p>Samme kommentarer som ovenfor, men i tillegg UHR-ØA</p>
<p>B-SAMFOK Samfunnsøkonomi</p>	<p>Nei</p>	<p>Vi gjør emnepakker tilgjengelig for egne</p>	<p>Hvert emne sammensatt av flere fag, som gir en</p>

med datavitenskap - bachelor		og andre programmer. Tilbud til EVU-markedet	gjennomgående integrert tverrfaglighet. Nasjonale normer Unngå konkurranseulempe/ kompatibilitet med andre sammenlignbare program/institusjon Samfunnsoppdrag
M-BIO Biology - master	Ja. Tilpasninger: Dispensasjon fra 70stp for å tilby 120stp programfag ved AMB. De syv tematiske retningene planlegges opprettholdt i bakgrunn av disiplinbredden ved AMB.	De valgfrie emnene i 3. semester bør kunne tas som programfag og ytterligere fordypning i biologi.	Med disse estimatene kutter AMB fra 288 til 120stp. Mange av master-emnene tilbys i dag som speil-emner i phd-utdanningen. I denne høringen har vi ikke vurdert behovet i phd-utdanningen som kan tvinge frem en noe høyere dimensjonering i emneportefølje enn estimert her. Masterstudiet er spesielt populært, og vi må sikre en fortsatt god rekruttering av talenter.
M-FISK Fiskeri- og havbruksvitenskap - master	Ja		Per i dag er programmet allerede i stor grad basert på en byggeklossmodell, og det vil ikke medføre store endringer med ny foreslått modell.
M-MARINBIO Marine Biotechnology - master	Ja		Programmet er per i dag oppbygget kring et semester (30stp.) av det som tilsvarer programfag, fulgt av et semester med 30stp. valgfag/utveksling og en 60stp.

			masteroppgave. Programmet kan struktureres i samsvar med det foreslåtte byggeklossmodellen.
M-LEDINMA Ledelse, innovasjon og marked - master	Ja, under forutsetning grunnmodell 2 endres til spenn opp til 120 studiepoeng portefølje programfag og fellesfag reduseres til 10 studiepoeng.	Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene som gis internt ved Handelshøgskolen	Konkurransenulempe både internt og eksternt hvis LIM blir eneste program ved Handelshøgskolen som åpnes for byggeklossmodellen
M-ØKADM Økonomi og administrasjon, siviløkonom - master	Nei		Åpnes for kun 15stp utenfor det øk/adm fagområdet Krav om 30stp masteroppgave Krav om to profileringer; en i adm fag og en i øk fag Styres av vilkår for bruk av tilleggsbetegnelsen siviløkonom, vedtatt av UHR-ØA
M-REGRE Regnskap og revisjon - master	Nei		Regulert i lov (revisorloven) og forskrift til lov samt NOU 2017:15.
M-SAMFOK Samfunnsøkonomi - master	Ja, under forutsetning grunnmodell 2 endres til spenn opp til 120 studiepoeng portefølje programfag og fellesfag reduseres til 10 studiepoeng.	Bruker strategien sammenslåing for å nyttiggjøre samme emneportefølje i de ulike programmene som gis internt ved Handelshøgskolen	Sammenlignbare institusjoner tilbyr 120stp samfunnsøkonomi
IMA-FISKEH Akvamedisin – integrert master	Nei		Akvamedisin er et 5-årig integrert profesjonsstudium og bør dermed ikke omfattes av endring i grunnmodell. Fullført studium i akvamedisin gir lovregulert rett til yrkestittelen

			<p>“Fiskehelsebiolog”. Autorisasjon (rettigheter til å rekvirere reseptpliktige legemidler) tildeles av mattilsynet. For å beholde både lovregulert yrkestittel og autorisasjon må studieprogrammet som helhet beholdes og dermed vil de ulike foreslåtte strategiene være mer sentrale før att oppnå effektivisering av studiet</p>
EM-OCLE Ocean Leadership - Experience-based master	Nei		<p>Målgruppe, undervisningsformer og kjernemål med programmet, hvilket er å skape og styrke nettverk og samarbeidspotensial mellom leder som jobber på tvers av ulike havsektorer gjør kombinert at det ikke er godt egnet for tilpasning til den foreslåtte byggekloss modellen.</p>
EM-MBA Strategisk ledelse og økonomi - erfaringsbasert master	Nei	Egner seg ikke for byggeklossmodellen fordi den er samlingsbasert og desentralisert som et 3-årig løp	Ikke relevant
MALED Ledelse - erfaringsbasert master	Nei	Egner seg ikke for byggeklossmodellen fordi den er samlingsbasert og desentralisert som et 3-årig løp	Ikke relevant